

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1TdoV/1/2014
Identifikačné číslo spisu:	9509100085
Dátum vydania rozhodnutia:	16.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:9509100085.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Štefana Micháliku, JUDr. Petra Krajčoviča, JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Viliama Dohňanského, v trestnej veci obvineného Z. W. a spol. pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160 ods. 1, ods. 3 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len Tr. zák. účinný do 31.12.2005) a iné, vedenej na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK - 1T/21/2009, prerokoval na neverejnom zasadnutí 16. februára 2016 v Bratislave dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, podané na podnet generálneho prokurátora Slovenskej republiky, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. marca 2013, sp. zn. 3 To 10/2012, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky sa odmieta.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd v Pezinku (ďalej len špecializovaný trestný súd) rozsudkom zo 6. septembra 2012, sp. zn. PK-1T/21/2009, oslobodil podľa § 226 písm. a/ zák. č. 141/1961 Zb. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len Tr. por. účinný do 31.12.2005) obvineného Z. W. a obvinenú JUDr. M. A. spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 10. augusta 2009, sp. zn. VII Gv 346/04, u obvineného Z. W. pre skutky obžalobou kvalifikované ako pokračovací trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného do 31.12.2005, ktoré mal spáchať tak, že v presne nezistenej dobe od začiatku roka 2003 do 18. augusta 2005 pri viacerých osobných stretnutiach na rôznych miestach v Banskej Bystrici žiadal od RNDr. B. M., riaditeľa spoločnosti V. C. s. r.o. úplatky formou navyšovania faktúr za realizované stavebné práce spoločnosťou V. C. s. r.o. na rôznych bytových domoch v Banskej Bystrici, ktoré spravoval, za čo zabezpečil súhlas vlastníkov bytov v predmetných bytovkách s výberom spoločnosti V. s.r.o. ako zhotoviteľom prác, kde za zateplenie bytovky na ulici L. č. XX-XX v Banskej Bystrici žiadal úplatok vo výške 30.000,- Sk (995,82 €),

za zateplenie pivníc na ulici L. č. XX-XX v Banskej Bystrici žiadal úplatok vo výške 10.000,-Sk (331,94 €),

za zateplenie bytovky na ulici L. č. XX-XX v Banskej Bystrici žiadal úplatok vo výške 14.190,- Sk (471,02 €)

za zateplenie bytovky na ulici E. č. XX-XX v Banskej Bystrici žiadal úplatok vo výške 60.000,- Sk (1.991,64 €)

za zateplenie bytovky na ulici Z. č. XX-XX v Banskej Bystrici žiadal úplatok vo výške 80.000,- Sk (2.655,51 €) a neskôr až vo výške 420.000,- Sk (13.941,45 €) z dôvodu, že požadoval úplatok za výstavbu nových obytných podlaží na predmetnom bytovom dome, pričom tieto úplatky nepožadoval vo forme finančnej hotovosti, ale z úplatkov bolo uhradené zateplenie rodinného domu v P. na ulici K. č. XXXX/XX, ktorého vlastníčkou je JUDr. M. A. a tým, že prostriedky z fondu opráv vytváraných v jednotlivých bytovkách použil pre svoju potrebu porušil zmluvy o výkone správy uzatvorené s vlastníckmi bytov v týchto bytových domoch v zmysle § 8 zákona NR SR č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov,

dňa 4. februára 2005 v Banskej Bystrici - P. v rodinnom dome na ulici K. č. XXXX/XX. pri osobnom stretnutí s RNDr. B. M., tomuto ponúkol realizáciu diela - oprava presklenia vchodov bytových domov typu G. v Banskej Bystrici s tým, že z titulu svojho postavenia ako správcu bytoviek bude vplývať na spoločenstvá vlastníkov bytov v predmetných bytových domoch, aby zmluva o dielo bola uzatvorená so spoločnosťou V. s.r.o., dňa 4. apríla 2005 pri ďalšom stretnutí v kanceláriách spoločnosti W. s.r.o. v Banskej Bystrici na ulici I. č. XX, dal k nahliadnutiu RNDr. B. M. ponuky konkurenčných firiem, z ktorých vyplynulo, že ponuka firmy V. C. s.r.o., ktorú RNDr. B. M. zastupoval je najnižšia a preto ho žiadal o navýšenie sumy za rekonštrukciu jedného vchodu zo 171.735,- Sk (5.700,56 €) na sumu 192.838,- Sk (6.401,05 €) t. j. o 10% a tento rozdiel požadoval ako úplatok a pri ďalších stretnutiach v Banskej Bystrici, ktoré sa uskutočnili v dňoch 18. apríla 2005, 23. mája 2005 a 27. júna 2005 spresnil, že spoločnosť V. C. s.r.o. získa zákazku na ulici O. v Banskej Bystrici - oprava presklenia celkom 6 vchodov na bytovom dome, o čom bola vyhotovená zmluva o dielo č. 20050603/01 zo dňa 8. júla 2005 a teda celkovo požadoval úplatok vo výške najmenej 102.000,- Sk (3.385,78 €) čím ako správca bytoviek postupoval v rozpore s § 8 ods. 3 zákona NR SR č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov a následne dňa 18. augusta 2005 po osobnom stretnutí s RNDr. B. M. Banskej Bystrici v reštaurácii Bašta v súvislosti s uzatvorenou zákazkou - oprava presklenia vchodov bytového domu na ulici O. v Banskej Bystrici prijal od RNDr. B. M. vo svojom osobnom motorovom vozidle zn. I. ev. č. K. 30.000,-Sk (995,82 €) ako prvú časť ním požadovaného úplatku, pretože nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré bol obvinený Z. W. stíhaný a

u obvinenej JUDr. M. A. pre skutky obžalobou kvalifikované ako účastníctvo na dokonanom trestnom čine prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 10 ods. 1, písm. c/, § 160 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31.12.2005 a trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. zák. účinného do 31.12.2005, ktoré mala spáchať tak, že:

po tom, čo v presne nezistenej dobe v roku 2003 obvinený Z. W., konateľ spoločnosti W. s.r.o. Banská Bystrica, žiadal od RNDr. B. M., riaditeľa spoločnosti V. C. s.r.o. úplatok zo zákazky vo výške 80.000,- Sk (2.655,51 €) za zrealizované dielo - zateplenie bytového domu na ulici Z. č. XX-XX v Banskej Bystrici, v ktorom bytovom dome spoločnosť W. s.r.o. Banská Bystrica vykonávala funkciu správcu a následne tento úplatok v presne nezistenej dobe v auguste v roku 2004 zvýšil na sumu 420.000,- Sk (13.941,45 €) z dôvodu, že požadoval úplatok za výstavbu nových podkrovných bytov v tomto bytovom dome, ktoré postavila spoločnosť V. C. s.r.o., JUDr. M. A. pri osobných stretnutiach na rôznych miestach v Banskej Bystrici s RNDr. B. M. a obvineným Z. W. pomáhala obvinenému Z. W. v žiadaní tohto úplatku a to najmä tým, že po tom, ako obvinený Z. W. opakovane za jej prítomnosti pri stretnutiach dňa 3. novembra 2004 a 4. decembra 2004 zotrval na predchádzajúcich požiadavkách na vyplatenie úplatkov za vykonané zákazky, JUDr. M. A. pri rozhovore presviedčala RNDr. B. M., že pokiaľ požadované úplatky zaplatí, v budúcnosti získa od spoločnosti W. s.r.o. ďalšie zákazky na rôznych bytových domoch v Banskej Bystrici, ktoré spravuje spoločnosť W. s.r.o., pričom obvinený Z. W. zabezpečí súhlas vlastníkov bytov v predmetných bytových domov s výberom spoločnosti V. C. s.r.o. ako zhotoviteľom prác a pri rozhovore medzi uvedenými osobami dňa 11. januára 2005 poradila ako účtovnými dokladmi vykryť dohodnutú sumu,

v presne nezistenej dobe a to najneskôr od decembra 2003 previedla na seba príjem z trestnej činnosti spáchanej inou osobou a to tak, že mala vedomosť o tom, že obvinený Z. W., konateľ spoločnosti W. s.r.o. Banská Bystrica, vykonávajúcej správu bytov v Meste Banská Bystrica, požaduje úplatky od RNDr. B. M., riaditeľa spoločnosti V. C. s.r.o., od ktorého za zateplenie bytového domu na ulici L. č. XX-XX v Banskej Bystrici žiadal úplatok vo výške 30.000,- Sk (995,82 €) za zateplenie pivníc na ulici L. č. XX-XX. v Banskej Bystrici žiadal úplatok vo výške 10.000,- Sk (331,94 €) za zateplenie bytového domu na ulici L. č. XX-XX v Banskej Bystrici žiadal úplatok vo výške 14.190,- Sk (471,02 €) za zateplenie bytového domu na ulici E. č. XX-XX v Banskej Bystrici žiadal úplatok vo výške 60.000,- Sk (1.991,64 €) a za zateplenie bytového domu na ulici Z. č. XX-XX v Banskej Bystrici žiadal úplatok vo výške 80.000,- Sk (2.655,51 €) ktorý následne zvýšil na sumu 420.000,- Sk (13.941,45 €) z dôvodu, že požadoval aj úplatok za výstavbu nových podkrovných bytov v tomto bytovom dome, ktorý postavila spoločnosť V. C. s.r.o., pričom obvinený Z. W. tieto úplatky nepožadoval vo forme finančnej hotovosti, ale úplatkami bolo uhradené zateplenie rodinného domu v Banskej Bystrici - P. na ulici K. č. XXXX/XX, ktorý je vo vlastníctve JUDr. M. A., s ktorou žil obvinený Z. W. v spoločnej domácnosti, pričom po vykonaní zateplenia rodinného domu sa JUDr. M. A. aktívne podieľala na zlegalizovaní úplatkov a to tým, že navrhla spôsob vykrytia financovania zateplovacích prác na jej rodinnom dome jednak formou vystavenia faktúry č. 249 zo dňa 17. decembra 2003 spoločnosťou V. s.r.o. na sumu 126.000,- Sk (4.182,43 €) ktorou boli vykryté úplatky obvineného Z. W. za úplatky, ktoré žiadal za zákazky na uliciach L. č. XX-XX, L. č. XX-XX a E. č. XX-XX a jednak formou vystavenia faktúry zo strany obvineného Z. W. za v skutočnosti nevykonané práce pre spoločnosť V. C. s.r.o. a vzájomného započítania tejto faktúry s faktúrou za zateplenie rodinného domu, pričom takto získaný príjem vo výške 638.376,70 Sk (21.190,22 €) JUDr. M. A. užíva aj v súčasnosti, pretože nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré je obžalovaná stíhaná.

Proti tomto rozsudku podal odvolanie prokurátor v neprospech oboch obvinených. Podaným odvolaním sa domáhal, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/ zák. č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov účinný od 1.1.2006 (ďalej len Tr. por.) napadnutý rozsudok zrušil vo všetkých jeho výrokoch a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju tento v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ďalej len odvolací súd) rozsudkom z 27. marca 2013, sp. zn. 3 To 10/2012, napadnutý rozsudok špecializovaného trestného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil v celom rozsahu a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. a podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodil obvineného Z. W. a JUDr. M. A. spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 10. augusta 2009, sp. zn. VII Gv 346/04, pre skutky, ktoré boli obžalobou právne kvalifikované

u obvineného Z. W. ako trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného do 31.12.2005 a

u obvinenej JUDr. M. A. ako účastníctvo na trestnom čine prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 10 ods. 1 písm. c/, § 160 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31.12.2005 a trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. zák. účinného do 31.12.2005, ktoré mali spáchať v podstate tak, že

Z. W. v presne nezistenej dobe od začiatku roku 2003 do 18. augusta 2005 pri viacerých osobných stretnutiach na rôznych miestach v Banskej Bystrici žiadal od RNDr. B. M., riaditeľa spoločnosti s ručením obmedzením V. v C. (V.), úplatky vo forme navyšovania faktúr za realizované stavebné práce firmou V. na rôznych bytových domoch v Banskej Bystrici, ktoré spravoval, za čo zabezpečil súhlas vlastníkov bytov v týchto domoch s výberom firmy V. ako zhotoviteľom prác, a to

za zateplenie bytového domu v Banskej Bystrici na L. ulici č. XX-XX vo výške 30.000,- Sk (995,82 €), za zateplenie pivníc v tomto objekte vo výške 10 000 Sk (331,94 €),

za zateplenie bytového domu v Banskej Bystrici na L. ulici č. XX-XX vo výške 14.190,- Sk (471,02 €)

za zateplenie bytového domu v Banskej Bystrici na E. ulici č. XX-XX vo výške 60.000,- Sk (1.991,64 €),

za zateplenie bytového domu v Banskej Bystrici na Z. ulici č. XX-XX vo výške 80.000,- Sk (2.655,51 €) a neskôr až vo výške 420.000,- Sk (13.941,45 €);

úplatok požadoval za zadanie výstavby nových bytových podlaží na predmetnom bytovom dome, tento však nepožadoval vo forme finančnej hotovosti, ale chcel, aby z neho bolo zaplatené zateplenie

rodinného domu v P. na K. ul. č. XXXX/XX., ktorého vlastníčkou je JUDr. M. A., resp. prostriedky z fondu opráv vytváraných v jednotlivých bytových domoch použil pre svoju potrebu a porušil zmluvy o výkone správy uzatvorené s vlastníckmi bytov v týchto domoch v zmysle § 8 zák. č. 132/1993 Z.z.; dňa 4. februára 2005 v Banskej Bystrici - P. na K. ul. č. XXXX/XX v rodinnom dome pri osobnom stretnutí s RNDr. B. M. tomuto ponúkol realizáciu opravy presklenia domov v Banskej Bystrici s tým, že ako správca týchto domov bude vplývať na spoločenstvá vlastníkov bytov v nich, aby zmluva bola uzavretá s firmou V.; dňa 4. apríla 2005 pri ďalšom stretnutí v kanceláriách spoločnosti s ručením obmedzením W. v Banskej Bystrici na I. ul. č. XX. dal k nahliadnutiu RNDr. B. M. ponuky konkurenčných firiem, z ktorých vyplynulo, že ponuka firmy V. je najnižšia, a preto tohto žiadal o navýšenie sumy za rekonštrukciu jedného domu do domu so 171.735,- Sk (5 700,56 €) na sumu 192.838,- Sk (6 401,05 €) a tento rozdiel požadoval ako úplatok pri ďalších stretnutiach v Banskej Bystrici v dňoch 18. apríla 2005, 23. mája 2005 a 27. júna 2005, pričom spresnil, že firma V. získa tiež zákazku na oprave bytového domu v Banskej Bystrici na O. ulici, o čom bola vyhotovená zmluva o diele z 8. júla 2005;

teda celkove požadoval úplatok vo výške najmenej 102.000,- Sk (3 385,78 €), čím ako správca bytových domov postupoval v rozpore s § 8 ods. 3 zák. č. 182/1993 Z.z. a následne 18. augusta 2005 po osobnom stretnutí s RNDr. B. M. v Banskej Bystrici prijal od tohto vo svojom osobnom motorovom vozidle v hotovosti 30.000,- Sk (995,82 €) ako prvú časť ním požadovanú úplatku;

JUDr. M. A. po tom, čo v presne nezistenej dobe v roku 2003 Z. W. iadal od RNDr. B. M. platok zo zákazky vo výške 80.000,- Sk (2 655,51 €) za zateplenie bytového domu v Banskej Bystrici na Z. ul. č. XX-XX a následne tento úplatok v presne nezistenej dobe v auguste 2004 zvýšil na sume 420.000,- Sk (13 941,45 €) z dôvodu, že požadoval úplatok za výstavbu nových bytov v tomto bytovom dome, ktoré postavila firma V., pri osobných stretnutiach na rôznych miestach v Banskej Bystrici s RNDr. B. M. a Z. W. tomuto pomáhala v žiadani tohto úplatku, a to najmä tým, že keď Z. W. opakovane za jej prítomnosti pri stretnutiach 3. novembra 2004 a 4. decembra 2004 zotrval na predchádzajúcich požiadavkách na vyplatenie úplatku, táto pri rozhovore presviedčala RNDr. B. M., že za spomínaný úplatok v budúcnosti získa od spoločnosti s ručením obmedzeným W. v Banskej Bystrici ďalšie zákazky na rôznych bytových domoch v Banskej Bystrici, ktoré spravuje uvedená spoločnosť, pričom Z. W. zabezpečí súhlas vlastníkov bytov v týchto objektoch s výberom firmy V. ako zhotoviteľa prác a pri rozhovore 11. januára 2005 poradila ako účtovnými dokladmi vykryť dohodnutú sumu;

v presne nezistenej dobe najneskôr do decembra 2003 previedla na seba príjem z trestnej činnosti spáchanej inou osobou, a to tak, že mala vedomosť o požiadavkách Z. W. na poskytnutie úplatku od RNDr. B. M. (ako už bolo uvedené), pričom spomínaným úplatkom boli zaplatené práce na zateplení rodinného domu v Banskej Bystrici - P. na K. ul. č. XXXX/XX, ktorý je v jej vlastníctve (Z. W. s ňou žil v spoločnej domácnosti), pričom po vykonaní uvedených prác sa aktívne podieľala na zlegalizovaní úplatkov, a to tým, že navrhla spôsob krytia financovania zateplňovacích prác na jej rodinnom dome formou vystavenia faktúry, ktorou boli pokryté úplatky Z. W. a jednak vystavenia faktúry Z. W. za v skutočnosti nerealizované práce a o vzájomnom započítaní tejto faktúry, pričom takto získaný príjem 638.376,70 Sk (21 190,22 €) užíva aj v súčasnosti.

Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 27. marca 2013.

Odpis rozsudku odvolacieho súdu bol obvinenému Z. W. doručený 17. júna 2013, jeho obhajcovi JUDr. Jozefovi Švarcovi 3. júna 2013, obvinenej JUDr. M. A. 31. mája 2013, jej obhajcovi JUDr. Jozefovi Brázdilovi 29. mája 2013 a prokurátorovi Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len ÚŠP GP SR) 24. mája 2013.

Špecializovaný trestný súd predložil 10. januára 2014 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie, ktoré podal minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len minister spravodlivosti) na podnet generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len generálny prokurátor) v neprospech obvinených Z. W. a JUDr. M. A.. Dovolanie bolo podané na špecializovanom trestnom súde 20. novembra 2013 z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Tr. por. a smeruje proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. marca 2013, sp. zn. 3 To 10/2012.

Podľa ministra spravodlivosti nemožno súhlasiť s argumentáciou odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, pretože je zrejmé, že v danej trestnej veci boli zabezpečené dôkazy v súlade so zákonom, ktoré vo svojom súhrne v dostatočnej miere odôvodňujú záver, že trestné činy, ktoré boli predmetom trestného konania, sa stali, a že ich spáchali obidvaja obvinení. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že

obžaloba vychádza len z tvrdenia agenta polície RNDr. B. M., lebo ďalšie vierohodné dôkazy nijako nepotvrdzujú verziu skutkov prezentovanú prokurátorom. Podľa súdu je evidentná snaha agenta preukázať rôznymi spôsobmi spáchanie inkriminovaných skutkov obvinenými a jeho naliehanie na stretnutia, teda že agent navádzal obvinených na spáchanie trestného činu. Ten mal byť v danom smere veľmi iniciatívny, pričom si uvedomoval svoje konanie. Táto snaha je protiprávna a nie je možné jeho tvrdenia považovať za legálne a usvedčujúce obvinených zo spáchania trestnej činnosti. Použitie agenta ako provokátora trestnej činnosti je v danom prípade neprípustný zásah orgánov činných v trestnom konaní do skutkového deja. Podľa odvolacieho súdu išlo o nelegálnu snahu vyvolať v obvinených konanie, ktoré by bolo možné posudzovať ako trestnú činnosť.

Minister spravodlivosti v dovolaní znovu opísal priebeh konania v jeho podstatných fázach a poukázal na niektoré z jeho pohľadu relevantné skutočnosti. Konkrétne uviedol, že 29. septembra 2004 a následne 30. septembra 2004 sa RNDr. B. M. dostavil na políciu a podal trestné oznámenie, pri ktorom podrobne uviedol, že Z. W. od neho žiadal provízie za to, že sa bude firma V. C., s.r.o. podieľať na zatepleniach bytových domov a iných projektoch s tým, že Z. W. zabezpečí, aby táto firma bola schválená na schôdzach vlastníkov bytov. Obvinený W. v tom čase bol vlastníkom spoločnosti W., s.r.o., Banská Bystrica, ktorá vykonávala v dotknutých bytových domoch správu. RNDr. M. vo svojom oznámení konkrétne uviedol, v akých výškach sa provízia obvineného W. pohybovala, že išlo o zmluvy o dielo viažuce sa k bytovým domom v Banskej Bystrici na L., E. a Z.. Zároveň RNDr. M. uviedol, že ho obvinený W. a A. požiadali o nacenenie zateplenia rodinného domu JUDr. M. A. a že sa dohodli, že úhrada za zateplenie rodinného domu bude realizovaná z provízií, ktoré mal obvinený W. pri každej uzatvorenej zmluve o dielo na zateplenie domov, ktoré spravoval. RNDr. M. taktiež uviedol, že obvinený W. od neho žiadal províziu za nadstavbu bytového domu na ulici Z. vo výške 420.000,- Sk.

Následne Krajský súd v Banskej Bystrici vydal dňa 7. októbra 2004 v danej trestnej veci pod sp. zn. KS-V-160-9/04 príkaz na vyhotovenie obrazových, zvukových, alebo iných záznamov podľa § 88e ods. 1, ods. 4 Tr. por. účinného do 1. januára 2006. Zároveň 14. decembra 2004 vydal krajský súd pod sp. zn. KS-V-231-1/04 podľa § 88b ods. 5 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 príkaz na použitie agenta RNDr. B. M.. Následne sa uskutočnili viaceré stretnutia medzi svedkom RNDr. B. M. a obvinenými W. a JUDr. A., z ktorých vyplynuli nasledovné skutočnosti:

Dňa 12. októbra 2004 na stretnutí svedka RNDr. M. a obvineného W., kde svedok hovorí o zateplení rodinného domu JUDr. A., obvinený W. sám priznáva, že sa pri zákazkách dohodli na provízií vo výške 10%. Obvinený W. v ďalšom rozhovore uviedol, že na zákazke na ul. Z. navýšil svoju požiadavku o úplatok nielen z ceny diela pre spoločenstvo vlastníkov bytov, ale z celkového objemu stavby. Obvinený W. iada od svedka 10% z celkového objemu stavby, pričom svedok mu chce dať len 7%. Následne hovoria o úplatkoch z jednotlivých stavieb.

Dňa 3. novembra 2004 sa uskutočnilo stretnutie medzi obvinenými a RNDr. B. M., kde sa opätovne rozpráva svedok s obvineným W. o zmluve o dielo na zákazku na ulici Z.. Do rozhovoru sa zapojila JUDr. A., ktorá uviedla, že obvinený W. prvý krát zabezpečoval práce na dome, dovtedy si ich zabezpečovala sama. Spomína škody, ktoré jej spôsobili na dome pracovníci V. C., s.r.o. Svedok ďalej uviedol, že sa chce s nimi dohodnúť, že medzi ním a obvineným W. bola dohoda ohľadom zákaziek, teda že mu svedok mal niečo dávať zo zákaziek. Neskôr sa svedok a obvinený opakovane rozprávajú o províziách zo stavieb, pričom sa hádajú o výške percenta a z akého základu sa majú provízie počítať pri jednotlivých zákazkách. Obvinená JUDr. A. priznáva, že o úplatkoch pre obvineného vedela a že obvinený W. chcel provízie od začiatku v hotovosti.

Na stretnutí 4. decembra 2004 sa obvinení so svedkom rozprávajú o zmluve o dielo na ulici Z., ako i o zákazke na ulici E.. Svedok hovorí, že na províziách pre W. a na zateplení domu JUDr. A., prerobil. A. mu hovorí, že v budúcnosti dostane zákazku aj na ul. A., kde je predsedníčkou spoločenstva vlastníkov bytov. V ďalšom rozhovore sa rozprávajú o spôsobe a výške rátania provízií. Obvinená svedkovi uviedla, že zo zákaziek môže mať zlatú baňu, lebo obvinený W. má v správe 45 domov a mal by sa podľa toho správať. JUDr. A. následne uviedla, že môže pripraviť zmluvy o reklame, aby sa legalizovali provízie obvineného Z. W..

8. decembra 2004 sa uskutočnilo ďalšie stretnutie medzi obvinenými a svedkom, kde sa rozprávajú o škodách, ktoré mali byť obvinenej spôsobené na jej dome v P.. Rozhovor ďalej prebehol o legalizácii peňazí, teda že sa vystaví faktúra zo strany obvineného W. za vykonanú reklamnú činnosť, ktorá sa započíta s províziami obvineného. JUDr. A. uviedla, že je potrebné urovnať staré vzťahy, vynulovať ich

a potom prídu nové zákazky, ako napr. na ul. A..

17. decembra 2004 na stretnutí medzi obvinenými a svedkom, sa obvinený W. hádal so svedkom RNDr. M. o zákazke na ulici E., nakoľko on ako konateľ spoločnosti V., s.r.o. poslal obvinenému W. list, v ktorom žiadal o uhradenie penalizácie, hoci dohoda bola iná. Obvinená JUDr. A. navrhuje riešenie ich sporu, v závere si dohodli stretnutie u obvineného W. v kancelárii.

11. januára 2005 sa uskutočnilo ďalšie stretnutie medzi obvinenými a svedkom, kde chce svedok RNDr. M. usporiadať vzájomné finančné vzťahy, pričom JUDr. A. hovorí, že sa svedok a obvinený musia dohodnúť na tom, koľko si vzájomne dlhujú. Všetci traja sa dohodnú, že za zateplenie domu v P. sa bude počítať suma 550.000,- Sk (18.256,66 €), z toho však má JUDr. A. vystavenú faktúru na 126.000,- Sk (4.182,43 €), a teda že zostáva vyrovnať 430.000,- Sk (14.273,39 €). Svedok sa s obvineným rozprávajú o jednotlivých províziách zo stavieb a za účasti JUDr. A. sa dohodnú, že tieto provízie pokryjú faktúrou na 126.000,- Sk (4.182,43 €), ktorá nebola zo strany obvinenej uhradená. Obvinená uviedla, že daná faktúra sa vysporiada započítaním s úplatkami, ktoré W. požadoval od svedka za stavby. Zvyšná suma sa bude riešiť vystavením faktúry za reklamu. Následne obvinená JUDr. A. navrhuje presný postup, ako vyhotoviť faktúry, aby sa zlegalizovali práce na jej dome s tým, že obvinená sľubuje, že pripraví potrebné zmluvy, aby sa tak vysporiadali doterajšie úplatky a práce na jej dome. V závere stretnutia svedok predložil návrh a cenovú ponuku na výmenu presklenia na ulici O..

Zo stretnutia medzi obvinenými a svedkom vyplynulo, že obvinená JUDr. A. nestihla pripraviť zmluvy, o ktorých sa na stretnutí zo dňa 11. januára 2005 rozprávali. Svedok doniesol ponuku na zateplenie domu na ul. A., v závere sa opäť rozprávajú o zmluvách o reklame, o konkrétnom znení týchto zmlúv, aby obvinený W. nemal problémy s DPH.

Na stretnutí 23. mája 2005 medzi RNDr. M. a obvineným W., sa obvinený spolu so zástupcami spoločenstva vlastníkov bytov rozprávajú o spôsobe realizácie diela na ul. O.. Svedok odovzdal W. cenovú ponuku na zateplenie domu na ul. A. spolu s ďalšími dvoma ponukami od firiem, ktoré stavbu nechcú realizovať, pričom cenová ponuka svedka je najvýhodnejšia. V ďalšej časti rozhovoru sa svedok pýta obvineného, akým spôsobom vysporiadajú dom v P., pričom W. sa vyhovára na JUDr. A., že zmluvy neurobila. W. posla svedka za obvinenou, aby si to u nej vybavil. Inak si má pýtať peniaze od nej. Svedok obvinenému W. uviedol, že cenovú ponuku na ul. A. navýšil o 10 % s tým, že pre obvineného by to znamenalo 30.000,- (995,82 €), ak by dielo realizoval. Obvinený mu na to povedal, že zateplenie domu v P. je jedna vec, ale vzájomné vzťahy medzi ním a svedkom ohľadne ul. O., sú oddelené. Svedok obvinenému uvádza, že ak by robil všetkých šesť vchodov na ulici O., provízia pre W. bude okolo 100.000,- Sk (3 319,39 €).

Svedok RNDr. B. M. a obvinený Z. W. sa na stretnutí 3. novembra 2005 rozprávajú o zateplení domu v P. a o faktúrach, ktoré sa mali urobiť podľa návrhu obvinenej. Obvinený W. od svedka chce, aby vystavil faktúru priamo na JUDr. A.. V ďalšom rozhovore svedok uviedol, že už obdržal zálohové platby. W. mu na to uviedol, aby šli k jeho autu, bojí sa, že ho chytí polícia. Svedok obvinenému hovorí, že obdržal platby vo výške 600.000,- Sk (19.916,35 €) a že má pri sebe 30.000,- Sk (995,82 €). Obvinený W. mu na to hovorí, že on si to poráta doma, nechce peniaze chytiť do ruky a žiada od svedka, aby mu ich dal medzi noviny vo dverách auta.

Z vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že konanie agenta - svedka RNDr. B. M. nemožno považovať za nelegálne a nemožno ho posudzovať ako policajnú provokáciu.

K danému je podľa ministra spravodlivosti potrebné uviesť, že z konania RNDr. B. M. nemožno vyvodzovať, že by ktoréhokolvek z obvinených, akýmkoľvek spôsobom navádzal, nútil, či iným spôsobom provokoval k spáchaniu trestného činu, t. z. vyžiadaniu a prevzatíu úplatku. Jeho činnosť pri stretnutiach smerovala len k tomu, aby došlo k zabezpečeniu dôkazov o trestnoprávnom konaní obvinených. RNDr. B. M. nevytváral a nijakým spôsobom neusmerňoval úmysel obvinených páchať trestnú činnosť, a ani svojim konaním neovplyvnil následne právnu kvalifikáciu ich konania.

V tejto súvislosti minister spravodlivosti poukázal na právne závery vyslovené Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozhodnutiach sp. zn. 1 Toš 8/2009 a sp. zn. 5 To 9/2011.

Najvyšší súd vôbec nezohľadnil pri svojom rozhodovaní skutočnosti, ktoré uviedol RNDr. B. M. ešte ako oznamovateľ do zápisnice o trestnom oznámení v dňoch 29. septembra 2004 a 30. septembra 2004 - a to výšku úplatkov, ich dôvod, použitie úplatkov na zateplenie rodinného domu obvinenej, pričom tieto skutočnosti boli v rámci vyšetrovania v plnom rozsahu preukázané. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že spáchanie skutku uvedeného v obžalobe obvinenými bolo vykonaným

dokazovaním preukázané. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým si osvojil skutkové závery prvostupňového súdu v tom zmysle, že nebola preukázaná vina obvinených, je nesprávne a v rozpore so zisteným skutkovým stavom, bez podkladu na vykonanom dokazovaní. Súdy prvého a druhého stupňa sa riadne nevysporiadali s vykonanými dôkazmi a vyvodili z nich nesprávny záver o pochybnostiach, že žalovaný skutok spáchali obvinení, čím bol rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 To 10/2012 z 27. marca 2013, porušený zákon a to ustanovením § 285 písm. a/ Tr. por., čím je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti minister spravodlivosti v rámci konečného návrhu navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky

1/ podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 To 10/2012, z 27. marca 2013, bol porušený zákon ustanovením § 285 písm. a/ Tr. por. v prospech obvineného Z. W. a JUDr. M. A.,

2/ podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 To 10/2012, z 27. marca 2013, zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad a

3/ podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Súd prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania generálnemu prokurátorovi a obom obvineným. Obvinených upozornil, že sa k dovolaniu môžu v súdom stanovenej lehote vyjadriť a zároveň ich vyzval, aby si zvolili obhajcov, keďže podľa § 373 ods. 2 Tr. por. obvinený musí byť v konaní o dovolaní zastúpený obhajcom.

Obvinený Z. W. si za svojho zástupcu v dovolacom konaní zvolil advokáta JUDr. Jozefa Švarca, ktorý ho zastupoval už v základnom konaní a prostredníctvom tohto obhajcu sa zároveň vyjadril k podanému dovolaniu.

Vo vyjadrení uviedol, že sa s dovolaním ministra spravodlivosti nestotožňuje. Naopak, za správne považuje konštatovanie oboch konajúcich súdov, že išlo o nelegálnu činnosť agenta RNDr. B. M. determinovanú snahou protiprávnym spôsobom usvedčiť obvinených zo spáchania trestnej činnosti. Napokon z vykonaného dokazovania bolo jasne a nepochybne preukázané (načo sumárne poukázal vo svojich všetkých prednesoch v rámci trestného konania i v záverečnej reči), že konanie agenta bolo ovplyvňované a riadené políciou, agent konal selektívne podľa potrieb polície a vo viacerých prípadoch v rozpore s postavením a úlohami agenta. Pokiaľ sa v dovolaní poukazuje na judikované rozhodnutia súdov ohľadom pôsobenia polície vo vzťahu napr. k pôsobeniu agenta, tak tieto rozhodnutia rozhodne nemožno subsumovať na tento konkrétny prípad.

Podľa obvineného Z. W. nie je bližšie objasnené a vysvetlené, z čoho vyvodzuje minister spravodlivosti čiastkový názor o tom, že z konania agenta RNDr. B. M. nemožno vyvodzovať, že by ktoréhokoľvek z obvinených akýmkoľvek spôsobom navádzal, nútil, či iným spôsobom provokoval k spáchaniu korupčného deliktu a že jeho činnosť smerovala len k tomu, aby došlo k zabezpečeniu dôkazov v trestnoprávnom konaní. Naopak viacerými dôkazmi bolo preukázané také konanie agenta, ktoré bolo extra legem (napr. porovnanie časovej a dejovej osi obsahu použitých inštitútov v zmysle § 115 Tr. por. z ktorých je nad akúkoľvek pochybnosť preukázané viaceré nelegálne pôsobenie agenta), pričom aj v tejto otázke je potrebné uplatniť zásadu praesumptio boni viri, teda ak sú pochybnosti v tejto otázke, tak je ich potrebné vyhodnotiť v prospech obvinených.

Vzhľadom na vyššie uvedené obvinený Z. W. vyslovil presvedčenie, že dovolaním napadnutým rozsudkom nebol porušený zákon, preto dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Tr. por. nie je daný a vzhľadom k tomu navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie odmietol.

Obvinená JUDr. M. A. si za svojho zástupcu v dovolacom konaní taktiež zvolila advokáta, ktorý ju zastupoval už v základnom konaní a to JUDr. Jozefa Brázdila. Prostredníctvom tohto obhajcu sa zároveň vyjadrila k podanému dovolaniu.

Vo svojom vyjadrení sa primárne venovala otázke (ne)prípustnosti podaného dovolania. Uviedla, že minister spravodlivosti má rozšírené oprávnenie na podanie dovolania aj o ust. § 371 ods. 3 Tr. por., ale za podmienky uvedenej v ust. § 371 ods. 5 Tr. por., teda že zistené porušenie zákona podstatne neovplyvnilo postavenie obvineného, čím je podľa nej vyjadrená zásada zákazu zmeny k horšiemu (zásada zákazu reformatio in peius), v zmysle ktorej sa postavenie obvineného podaním dovolania

nemôže zhoršiť (?!). Dôvodila, že úmyslom zákonodarcu pri rozdelení oprávnení podať dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu tak, aby minister spravodlivosti ako orgán výkonnej moci mohol zasahovať do moci súdnej za okolností, že nie je stranou v trestnom konaní a mal k dispozícii širšie dôvody ako generálny prokurátor, bolo zrejme obmedziť právomoc generálneho prokurátora s cieľom zachovať „rovnosť zbraní“ v trestnom konaní, teda zabezpečiť rovnováhu oprávnení generálneho prokurátora a obvineného. Pokiaľ ale chce generálny prokurátor obísť toto rozdelenie tým, že ako strana v konaní so samostatným oprávnením podať dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, podá ministrovi spravodlivosti podnet na podanie dovolania, hoci aj z dôvodov, pre ktoré môže dovolanie podať len minister spravodlivosti, dochádza týmto postupom k porušeniu základných zásad trestného konania vyjadrených v ust. § 2 ods. 14, no najmä § 2 ods. 5, podľa ktorého štát zastupuje generálny prokurátor a zároveň minister spravodlivosti ako výkonný orgán moci supluje jeho oprávnenia. Uvedený postup je podľa obvinenej JUDr. M. A. v rozpore s ústavou a to so základným právom na súdnu a inú právnu ochranu.

Otázku (ne)prípustnosti podaného dovolania potom uzavrela tak, že podľa jej názoru minister spravodlivosti nemôže podať dovolanie na podnet generálneho prokurátora z dôvodov, že zákon bol porušený v prospech obvineného, teda nemôže v konečnom dôsledku podať dovolanie v neprospech obvineného, lebo je to v rozpore s ust. § 369 ods. 1, ods. 5 Tr. por. s poukazom na ust. § 2 ods. 5 a § 2 ods. 14 Tr. por. (?!).

V druhej časti svojho vyjadrenia obvinená JUDr. M. A. zaujala stanovisko i k dôvodom prezentovaným v dovolaní tvrdiac, že minister spravodlivosti v podstate len opakuje odvolacie námietky prokurátora, s ktorými sa odvolací súd vysporiadal, keďže v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne zdôvodnil skutočnosť, ktorá vyplynula najmä z výpovedí agenta a telefonických a priestorových ITP, že sa agent počas celého dokumentovania údajnej trestnej činnosti snažil obvinenú naviesť na spáchanie trestného činu. S týmito závermi odvolacieho súdu sa obvinená v celom rozsahu stotožňuje. Ďalej poukázala na skutočnosť, že z obsahu dovolania je zrejmé, že sa v ňom namieta nesprávne hodnotenie dôkazov oboma súdmi a nie nesprávne zistenie skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený. To, že je v skutočnosti obidvom súdom vytýkané nesprávne hodnotenie dôkazov vyplýva zo samotného odôvodnenia dovolania, v ktorom minister spravodlivosti konštatuje, že spáchanie skutku uvedeného v obžalobe bolo vykonaným dokazovaním preukázané a údajné závery obidvoch súdov v tom zmysle, že nebola preukázaná vina obvinených sú nesprávne a v rozpore so zisteným skutkovým stavom, bez podkladu vo vykonanom dokazovaní. V konečnom dôsledku teda minister spravodlivosti dovolanie odôvodňuje porušením ust. § 2 ods. 12 Tr. por., nie dôvodmi uvedenými v ust. § 371 ods. 3 Tr. por., preto jeho dovolanie nie je dôvodné.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky bolo 22. apríla 2015 doručené písomné podanie obvinenej JUDr. M. A., urobené prostredníctvom zvoleného obhajcu, ktorým doplnila svoje vyjadrenie k dovolaniu v tom smere, že jej názor o neprípustnosti dovolania v tejto veci potvrdzuje i komentár k ustanoveniu § 371 ods. 3 Trestného poriadku obsiahnutý v publikácii - Trestný poriadok, Veľký komentár, Jozef Čentíš a kolektív, vydavateľstvo Eurokódex, 2014 - podľa ktorého „Minister spravodlivosti tiež môže podať dovolanie z dôvodu chýb pri hodnotení alebo vykonávaní dôkazov. Takýto postup sa však uplatní len u rozhodnutí, ktoré nadobudli právoplatnosť do 31.8.2011 - pozri ustanovenie § 567j.“

Z vyššie uvedených dôvodov obvinená JUDr. M. A. navrhla dovolanie „primárne ako neprípustné, ale tiež ako nedôvodné odmietnuť.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) v spojení s ust. § 371 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. por.). Súčasne ale po preskúmaní veci na neverejnom zasadnutí zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por., lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. V konkrétnom prípade však musí vždy prevažovať záujem zákonnosti rozhodnutí a postupu konania, ktoré právoplatnému rozhodnutiu predchádzalo, nad záujmom na stabilite a nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia. Tak tomu bude iba pri zásadných a podstatných chybách, pre ktoré nemôže napadnuté rozhodnutie obstáť, pretože by to bolo ohrozením zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Preto možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, musia byť nutne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštančia. Uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov totiž znamená predlžovanie konania a prelomenie princípu nezmeniteľnosti rozhodnutia, ktoré sa stalo právoplatným. Dôvody dovolania sú - v porovnaní s dôvodmi zakotvenými pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní - podstatne užšie.

V posudzovanom prípade podal dovolanie minister spravodlivosti na podnet generálneho prokurátora z dovolacieho dôvodu podľa ust. § 371 ods. 3 Tr. por. v neprospech oboch obvinených.

Podľa § 369 ods. 1 Tr. por. dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Podľa § 371 ods. 3 Tr. por. podá minister spravodlivosti dovolanie aj vtedy, ak právoplatné rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. podnet podľa ods. 3 nemožno použiť na podanie dovolania, ak ho podala osoba uvedená v § 369 ods. 2 alebo ods. 5, namietaná okolnosť bola tejto osobe známa už v pôvodnom konaní a nebola namietaná najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Vyššie citované ustanovenia boli do Trestného poriadku doplnené novelou zákona číslo 262/2011 Z. z. (ďalej tiež novela č. 262/2011 Z. z.) účinnou od 1. septembra 2011.

Touto novelou došlo k rozšíreniu dovolacích dôvodov uvedených v § 371 Tr. por. o nový dovolací dôvod, ktorým je možné postihnúť chyby súdu pri hodnotení dôkazov vo vzťahu k zisťovaniu skutkového stavu alebo pri dôkaznom postupe, ktorý zákon upravuje pri zisťovaní skutkového stavu. Vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 3 Tr. por. treba zdôrazniť, že je priamo určený len pre ministra spravodlivosti, ktorý ho uplatní len na podnet. Úmyslom zákonodarcu vo všeobecnosti bolo vylúčiť z podávania podnetov osoby, ktorým zákon umožňuje priamy prístup k dovolaniu, t.j. podanie dovolania bez medzičlánku - ministra spravodlivosti - na ktorého tieto osoby podľa poznatkov praxe často prenášali toto právo ako povinnosť.

Dôležité je tiež podotknúť, že ust. § 369 ods. 1 Tr. por. neukladá ministrovi spravodlivosti povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Je na úvahe ministra spravodlivosti posúdiť a rozhodnúť, či na základe podnetu strany v konaní, alebo na základe iného podnetu podá alebo nepodá dovolanie; táto jeho úvaha je vylúčená iba v prípade, ak zistí, že zákonné podmienky na podanie dovolania sú splnené, lebo vtedy musí dovolanie podať (napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR (ďalej len ústavný súd) sp. zn. II. ÚS 268/2012). Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež konštatoval, že oprávnenie na podanie podnetu na podanie dovolania nemôže mať charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (napr. m. m. I. ÚS 585/2012, IV. ÚS 471/2011, III. ÚS 435/2010).

Z prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1. septembra 2011, z ust. § 567j ods. 7 Trestného poriadku vyplýva, že ak rozhodnutie súdu nadobudlo právoplatnosť pred 1. septembrom 2011, použije sa § 371 v znení účinnom do 31. augusta 2011.

Logickým výkladom tohto ustanovenia s použitím argumentu a contrario možno dospieť k jednoznačnému záveru, že ak rozhodnutie súdu nadobudlo právoplatnosť po 1. septembri 2011, použije sa § 371 v znení účinnom od 1. septembra 2011. Minister spravodlivosti preto môže podať dovolanie z dôvodu chýb pri hodnotení alebo vykonávaní dôkazov podľa § 371 ods. 3 Tr. por. len u rozhodnutí, ktoré nadobudli právoplatnosť po 1. septembri 2011.

Námietka obvinenej JUDr. M. A. v tomto smere teda nebola dôvodná napriek tomu, že sa opierala o komentár k Trestnému poriadku vypracovaný kolektívom renomovaných autorov.

Vo vyjadrení k dovolaniu obvinená JUDr. M. A. alej namietala neústavnosť vyššie citovaných ustanovení Trestného poriadku.

K tejto námietke dovolací súd uvádza, že z článku 152 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava) vyplýva prezumpcia ústavnosti, teda domnienka o ústavnosti všeobecne záväzného právneho predpisu s ústavou (porovnaj uznesenie Ústavného súdu SR (ďalej len ústavný súd) sp. zn. I. ÚS 47/95 z 23. augusta 1995, Zbierka nálezov a uznesení ústavného súdu 1995, str. 245). Táto domnienka je vyvrátiteľná, platí dovtedy, kým ju ústavný súd vo svojom rozhodnutí nevyvráti (porovnaj nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 8/94 zo 6. októbra 1994, Zbierka nálezov a uznesení ústavného súdu 1993-1994, str. 113). Súlad s ústavou je možné posúdiť iba v konaní o abstraktnej kontrole ústavnosti

právnych noriem postupom podľa článku 125 odsek 1 písmeno a) ústavy. Pretože ústavný súd nerozhodol o nesúlade predmetného ustanovenia s ústavou, resp. medzinárodnou zmluvou, platí prezumpcia jeho ústavnosti, teda súladu s ústavou a tým aj s jej článkom 46 zaručujúcim právo na spravodlivé súdne konanie. Správnou aplikáciou citovaných ustanovení preto nemohlo dôjsť k porušeniu práva obvinených na súdnu a inú právnu ochranu.

Obvinená JUDr. M. A. vo vyjadrení k dovolaniu ďalej namietla tzv. materiálny účinok podnetu generálneho prokurátora na podanie dovolania ministrovi spravodlivosti.

Trestnoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zaujalo k rozdielnemu výkladu § 369 ods. 1 a § 372 Tr. por. stanovisko (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdom Slovenskej republiky číslo 4/2009 pod poradovým číslom 33), v ktorom sa okrem iného venovalo aj otázke materiálneho účinku podnetu na podanie dovolania.

Podľa tohto stanoviska zákon v ustanovení § 369 ods. 2 Trestného poriadku vylučuje podanie dovolania generálnym prokurátorom ako osobou na podanie dovolania oprávnenou v prípade, že nevyužil svoje právo podať riadny opravný prostriedok. V takomto prípade ako strana nemôže uplatniť podnet voči ministrovi spravodlivosti, ak sa rozhodnutie stalo právoplatným preto, že súd postupoval v súlade s ustanovením § 322 ods. 3 Trestného poriadku alebo podľa § 259 ods. 3 Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006. Za tejto situácie nemôže podanie podnetu generálnym prokurátorom voči ministrovi spravodlivosti mať materiálny účinok podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku a bez takého podnetu minister spravodlivosti nie je osobou oprávnenou na podanie dovolania.

Stanovisko bolo prijaté na zasadnutí trestnoprávneho kolégia 26. mája 2009 a jeho závery neskôr zohľadnila vyššie spomínaná novela č. 262/2011 Z. z. účinná od 1. septembra 2011 a to v ustanovení § 369 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Okruh podnecovateľov je v súčasnosti definovaný v ust. § 369 ods. 1 Tr. por. spôsobom, že z možnosti podania podnetu sú vylúčené len osoby, ktoré boli neprípustne nečinné z hľadiska práva podať odvolanie a neboli v tomto smere nepriaznivo dotknuté rozhodnutím odvolacieho súdu, iniciovaného odvolaním protistrany (§ 372 ods. 1). Zároveň podľa § 371 ods. 4 Tr. por. platí obmedzenie pre použitie podnetu osôb, ktoré sú inak (z dôvodu uvedeného v ods. 1) oprávnené podať dovolanie, teda pokiaľ ide o osoby uvedené v § 369 ods. 2 alebo ods. 5, a to pre prípad, že príslušnú skutkovú okolnosť neuplatnili napriek vedomosti o nej už v pôvodnom konaní, najneskôr v konaní o odvolaní; ide o oprávnených odvolateľov, prokuratúra sa berie do úvahy ako celok (pozri dôvodovú správu k novele č. 262/2011 Z. z. - zdroj: www.nrsr.sk).

V rámci dovolacieho konania Trestný poriadok nepriznáva stranám právo brojiť proti skutkovým zisteniam súdov a proti spôsobu, akým súdy oboch stupňov hodnotili jednotlivé dôkazy (viď ust. § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. veta za bodkočiarkou - „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“). Vyplýva to z charakteru dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku primárne určeného na nápravu pochybení právneho charakteru. Z tohto dôvodu zákonodarca stranám trestného konania obmedzil i priamy prístup k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., v rámci ktorého je možné namietat správnosť a úplnosť zisteného skutku.

No práve pre absenciu ich priameho prístupu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. ich zákonodarca výslovne uviedol v okruhu oprávnených podnecovateľov ako prvých v poradí. Je to zrejme z ust. § 371 ods. 4 Tr. por., ktoré predpokladá podanie podnetu predovšetkým osobami uvedenými v § 369 ods. 2 Tr. por. (generálnym prokurátorom a obvineným) a až sekundárne osobami uvedenými v ust. § 369 ods. 5 Tr. por. prípadné inými osobami. Logicky preto, lebo na riadnom zistení skutkového stavu spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam Trestnému poriadku majú prvoradý záujem práve strany trestného konania.

Vyššie uvedené samozrejme platí iba za predpokladu, že strany neboli v pôvodnom konaní neprípustne nečinné, čo je ďalšou podmienkou prípustnosti dovolania.

Aj táto zákonná podmienka bola v posudzovanom prípade splnená, čo je na prvý pohľad zrejme z obsahového porovnania odvolania, podnetu a dovolania. Nakoniec samotná obvinená JUDr. M. A. vo vyjadrení k dovolaniu konštatuje, že minister spravodlivosti do textu dovolania v podstate prevzal celú argumentáciu z podnetu generálneho prokurátora, pričom generálny prokurátor v podnete len zopakoval dôvody uvedené v odvolaní prokurátora, ktoré podal proti rozsudku súdu prvého stupňa v neprospech

obvinených.

Nakoniec v prípade dovolania ministra spravodlivosti podaného z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. musí byť splnená ešte jedna zákonná podmienka, v zmysle ktorej sa tento dovolací dôvod môže použiť iba vtedy, ak by to zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného. Ide o tzv. materiálnu podmienku dovolania (ďalej len materiálna podmienka) vyjadrenú v ust. § 371 ods. 5 Tr. por., ktorú si obvinená JUDr. M. A. mylne zamieňa so zásadou zákazu zmeny k horšiemu, ktorá v trestnom konaní plní inú funkciu a je upravená v iných ustanoveniach Trestného poriadku.

K zásade zákazu reformationis in peius (zákazu zmeny k horšiemu) možno v stručnosti uviesť, že ide o jednu zo základných zásad trestného konania, ktorá spočíva v nutnosti zamedziť zhoršeniu postavenia osoby, ktorá podala opravný prostriedok alebo v prospech ktorej bol opravný prostriedok inou oprávnenou osobou podaný. Uplatňuje sa nielen v konaní o opravnom prostriedku, ale aj v nasledujúcom konaní po zrušení napadnutého rozhodnutia a vrátení veci k novému prejednaniu a rozhodnutiu. Jej zmyslom je, aby nesprávne rozhodnutia boli napádané opravnými prostriedkami bez strachu z rizika možného zhoršenia situácie osoby, ktorá ich podala alebo v prospech ktorej boli podané. Uvedená zásada sa uplatňuje v trestnom konaní bez ohľadu na charakter (riadny alebo mimoriadny) podaného opravného prostriedku. Platí teda aj pri dovolaní, v rámci ktorého je vyjadrená primárne v ust. § 385 ods. 2 Tr. por. (podľa cit. ust. dovolací súd nie je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, ak by dôvod dovolania bol v neprospech obvineného a dovolanie je podané v prospech obvineného), ale aj v ust. § 391 ods. 2 Tr. por. (ak bolo napadnuté rozhodnutie zrušené len v dôsledku dovolania podaného v prospech obvineného, nemôže v novom konaní dôjsť ku zmene rozhodnutia v jeho neprospech).

Naproti tomu materiálna podmienka vyjadrená v ust. § 371 ods. 5 Tr. por. (vzťahujúca sa na dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ a ods. 3 Tr. por.) predstavuje vzťah medzi zisteným porušením zákona, postavením obvineného a uplatneným dovolacím dôvodom. V konečnom dôsledku ide o posúdenie intenzity zisteného porušenia zákona s prihliadnutím na osobitnú povahu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku schopného prelomiť princíp právnej istoty nastolený právoplatným rozhodnutím. Preto ak dovolací súd dospeje k záveru, že zistené porušenie zákona nedosahuje zákonom predpokladanú intenzitu, potom predmetný dovolací dôvod nemožno použiť. Logicky preto nie, lebo nie je ani reálne, ani účelné, aby prostredníctvom dovolania boli naprávané akékoľvek porušenia zákona, teda aj také, ktoré z pohľadu obvineného jeho situáciu podstatným spôsobom neovplyvnia.

Na základe uvedeného možno uzavrieť, že v danej veci generálny prokurátor uplatnil podnet voči ministrovi spravodlivosti na podanie dovolania z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. v neprospech oboch obvinených až po tom, ako využil svoje zákonné právo a podal proti prvostupňovému rozsudku riadny opravný prostriedok takisto v neprospech oboch obvinených, v ktorom namietal v podstate rovnaké skutočnosti ako v podnete. Zo strany generálneho prokurátora tak išlo o podnet s materiálnym účinkom, na podklade ktorého minister spravodlivosti bol osobou oprávnenou na podanie dovolania v neprospech obvinených. Taktiež uvedeným postupom nedošlo k porušeniu zásady zákazu reformationis in peius, lebo podaniu podnetu predchádzalo len odvolacie konanie iniciované prokurátorom výhradne v neprospech oboch obvinených.

Na základe prezentovaných argumentov možno uzavrieť, že námietky obvinenej JUDr. M. A. vzťahujúce sa k otázke (ne)prípustnosti podaného dovolania nie sú dôvodné.

Kľúčové v posudzovanom prípade je posúdenie otázky použiteľnosti dôkazov získaných za pomoci agenta RNDr. B. M.. Oba sudy tieto dôkazy odmietli ako nezákonné.

Na tomto mieste je potrebné poukázať na vybrané časti argumentácie prvostupňového i odvolacieho súdu k tejto otázke.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po vyhodnotení všetkých dôkazov dospel súd k záveru, že aj keď boli obvinení podozriví, že sa dopustili zažalovaných trestných činov, výsledky dokazovania vykonaného pred súdom nevyznievajú jednoznačne, nie je tu úplne ucelená reťaz priamych, ako aj nepriamych dôkazov, z ktorých by sa mohol vyvodiť bezpečný záver, že sa stal skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania. Pre oslobodenie spod obžaloby v zmysle platnej judikatúry sa nevyžaduje, aby bolo bez pochybností preukázané, že sa skutok nestal. Stačí pochybnosť o tom či sa stal.

Vychádzal pri tom zo záveru, že v súdnej veci pre použitie agenta RNDr. B. M. nebola splnená podmienka v tom zmysle, že neboli získané poznatky o úmysle obvinených spáchať trestnú činnosť korupcie, čím sa pôsobenie agenta dostalo do rozporu s Dohovorom o ochrane ľudských práv a

základných slobôd, pretože štátny orgán použil agenta v rozpore s ustanovením § 88b Tr. por. (účinného do 1.1.2006), s ustanovením čl. 22 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, článkom 13 Listiny základných práv a slobôd a článkom 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Provokáciu v zmysle vzbudenia predtým neexistujúceho rozhodnutia inej osoby spáchať trestný čin označil súd za neprípustnú, objektívne totiž vyvoláva následok, ktorý je fiktívnym, nie skutočným ohrozením alebo porušením spoločenského záujmu, chráneného príslušným ustanovením osobitnej časti Trestného zákona a definovaného ako objekt trestného činu.

Konanie RNDr. B. M. súd prvého stupňa rozdelil do dvoch období. Prvé obdobie bolo od vstupu RNDr. B. M. do kontaktov s Z. W. pri vzájomnej spolupráci teda podľa obžaloby v presne nezistenej dobe od začiatku roka 2003 do termínu podania trestného oznámenia RNDr. B. M., t. j. 29.9.2004 a druhé obdobie bolo podania trestného oznámenia dňa 29.9.2004 do 18.8.2005, kedy bol Z. W. vzatý do väzby. Prvostupňový súd konštatoval, že RNDr. B. M. pravdepodobne v druhej fáze od 29.9.2004 do 18.8.2005 nevystupoval dobrovoľne, pretože po podaní trestného oznámenia nad ním visela hrozba trestného stíhania. Práve v tomto období však konal iniciatívne a v rozpore so zákonom. Navrhoval stretnutia, iniciatívne na nich preberal už dávno usporiadané zákazky, riadil obsah odpočúvaných rozhovorov.

Prvostupňový súd konštatoval, že agent RNDr. B. M. v prvom odpočúvanom rozhovore - stretnutie s Z. W. z 12.10.2004 prichádza s iniciatívou, že úhrada za zatepľovanie by mohla byť tak ako sa dohodli „cez provízie“. Nehovorí kde a kedy sa dohodli, hovorí len o dohode „pre odposluch“. Zároveň v tomto rozhovore RNDr. B. M. priznáva, že mu bolo uhradených 126.000,- Sk JUDr. M. A.. V rozhovore však zároveň prichádza aj s iniciatívnym a presným vypočítaním percent pri províziách za jednotlivé objekty. Predhadzuje 10%, 30%. Toto prvostupňový súd označil za iniciatívu agenta.

Pri treťom stretnutí 4.12.2004 obvinený W. hovorí o legálnej reklamnej činnosti, ktorá by sa uskutočňovala podľa zmluvy s províziami tam pevne stanovenými. Na tomto stretnutí agent RNDr. B. M. prispôsobuje situáciu a podsúva tam prítomnej JUDr. M. A., že chce faktúru za stavebný materiál, ale sám pridáva, že asi len chce vytiahnuť peniaze zo stavebného sporenia. JUDr. M. A. v rozhovore dodáva, že samozrejme, ale riadnym spôsobom, lebo nikdy nemala fingované faktúry.

Agent RNDr. B. M. sa pri stretnutí 11.1.2005 pohráva so slovami a o faktúre na 126.000,-Sk tvrdí, že na ňu ešte nemá spravený výdaj. Finančne je to u neho pokryté, len tie peniaze musí dostať z kasy von, čo prvostupňový súd označil za vyloženú provokáciu. Dôvodom bol podľa súdu fakt, že faktúra pod číslom 249 bola vystavená 17.12.2003, jej fotokópia sa nachádzala na č. l. 1769 spisu, vo zväzku VII. Z. s.r.o. na príjmovom doklade č. 76/12/2003 zo dňa 27.12.2003 potvrdila, že prijala od JUDr. M. A. 126.000,- Sk ako úhradu za faktúru č. 249. JUDr. M. A. podľa súdu preukázala aj to, že uhradila vystavenú faktúru č. 154 zo dňa 21.7.2003 za dodávku polystyrénu vo výške 97.759,20 Sk. Ako potvrdenie tejto transakcie predložila príjmový pokladničný doklad z 22.7.2003 vystavený firmou V. C. s.r.o. Pre neplnenie daňovej povinnosti za túto splatenú faktúru podala na firmu V. C. s.r.o. 31.1.2008 podnet na prešetrenie na Daňové riaditeľstvo SR.

Prvostupňový súd ďalej konštatoval, že agent - svedok RNDr. B. M. počas hlavného pojednávania nepreukázal, u ktorých zákaziek uvedených v obžalobe bola tzv. zvýšená cena. Na žiadosť obhajoby nevedel predložiť pôvodné návrhy, tak ako sa o nich hovorí v obžalobe a zároveň nové návrhy, ktoré by svedčili o tzv. zvýšenej cene zákazky, ktoré boli na žiadosť Z. W.. Naopak, pri výsluchu na hlavnom pojednávaní RNDr. B. M. priznal, že najmenej na dvoch stretnutiach nemal na sebe odposluch. Pri jednom stretnutí bez odposluchu, sa stretol v kaviarni pri budove OR PZ v Banskej Bystrici s JUDr. M. A.. Pri tomto stretnutí mu povedala, že odišla od Z. W. z dôvodu jeho morálnych pokleskov a že už nebýva v dome v P., ale u svojho brata. JUDr. M. A. mu vtedy tiež uviedla, že chce vyrovnať dlh spoločnosti V. C. s.r.o. za zateplenie rodinného domu a to priamo z výťažku za predaj tohto rodinného domu. Na tomto stretnutí rovnako uviedla, že Z. W. je dlžná a predajom tohto domu chce vyrovnať tieto pôžičky a dlh za zateplenie domu.

Prvostupňový súd ďalej v odôvodnení konštatoval i to, že na hlavnom pojednávaní nemal k dispozícii ucelený súbor odposluchov telefonátov z celého obdobia. Bol toho názoru, že aj keď boli telefonáty akéhokoľvek charakteru resp. sledovaných osôb s kýmkoľvek, mali byť všetky založené v spise. Tiež konštatoval, že pri väčšine telefonátov iniciatívnym volajúcim bol RNDr. B. M..

Nakoniec súd prvého stupňa v odôvodnení poukázal na to, že sám RNDr. B. M. vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní vysvetlil, že po podaní trestného oznámenia nastúpil do vlaku a už sa v ňom musel

viest', čo podľa neho znamenalo, že po tom, keď podal trestné oznámenie, bol tlačенý k úplatkom a jednoducho to už nebolo možné zastaviť. Ako uviedol, keby bol prerušil toto konanie hneď po prvých dvoch odposluchoch, tak sa vlastne nič nestane, lebo v týchto odposluchoch neboli žiadne dôkazy, boli to všetko iba náznaky. Jeho konanie už pod dohľadom polície nebolo možné prerušiť, kým sa nezískajú priame dôkazy, že sa trestná činnosť páchala.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie prokurátor čo do výroku o vine v neprospech oboch obvinených.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací postupujúci podľa zák. č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (Tr. por.) nezistil dôvod na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Tr. por., a preto v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal na podklade odvolania zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je síce meritorne správne, avšak v postupe konania súd neaplikoval zodpovedajúce právne predpisy.

Dôvodil, že inkriminované skutky sa mali stať v období účinnosti predchádzajúceho Trestného priadku, teda do 31. decembra 2005, ale obžaloba bola podaná už za účinnosti terajšieho trestno-procesného predpisu, teda zák. č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (Tr. por.). Podľa § 564 ods. 4 Tr. por. vo veciach, v ktorých bola podaná obžaloba na krajský súd na vykonanie konania v prvom stupni pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona (teda do 31. decembra 2005), vykoná konanie v prvom stupni príslušný krajský súd podľa doterajších predpisov. Je potrebné a contrario teda vyvodiť, že za skutky síce spáchané do 31. decembra 2005 ak bola obžaloba podaná po 1. januári 2006, je pri rozhodovaní vo veci potrebné použiť príslušné ustanovenia zák. č. 301/2005 Z.z. (Tr. por.). Poznamenal, že v zmysle § 10 ods. 5 Tr. por. krajským súdom sa na účely tohto procesnoprávneho predpisu rozumie aj špeciálny súd, teda v súčasnosti špecializovaný trestný súd, ak zákon neustanovuje inak; odvolacím súdom je najvyšší súd.

Podľa odvolacieho súdu mal súd prvého stupňa pri rozhodovaní o obžalobe postupovať podľa príslušných ustanovení zák. č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (Tr. por.) a pokiaľ dospel k záveru, že nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré sú obžalovaní stíhaní, mal postupovať podľa § 285 písm. a/ Tr. por. a nie podľa ustanovenia § 226 písm. a/ zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Trestný poriadok), hoci ide vlastne o totožné ustanovenia. Toto pochybenie v odvolaní správne napadol prokurátor, a preto v tomto smere bolo potrebné z procesných dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť.

Z týchto dôvodov podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu, pričom takýto postup umožňovalo aj odvolanie podané prokurátorom. Keďže boli splnené podmienky stanovené v § 322 ods. 3 Tr. por., odvolací súd vo veci sám meritorne rozhodol tak, že podľa § 285 písm. a/ Tr. por. Z. W. a JUDr. M. A. oslobodil spod obžaloby pre skutky tam uvedené, ktoré boli právne kvalifikované ako trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., resp. ako účastníctvo na trestnom čine prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 10 ods. 1 písm. c/, § 160 ods. 1 Tr. zák. a trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. zák.

Na druhej strane však odvolací súd konštatoval, že v merite je rozhodnutie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku správne, lebo skutočne nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré sú obvinení stíhaní. V odôvodnení písomného vyhotovenia svojho rozsudku súd prvého stupňa vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladá so zreteľom na výsledky dokazovania za vylúčenú alebo pochybnú, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä pokiaľ si navzájom odporujú a ako sa vyrovnal s obhajobou. Odvolací súd si závery súdu prvého stupňa osvojil a v podrobnostiach na ne poukázal.

K veci poznamenal, že obžaloba vychádzala v podstate len z tvrdenia agenta polície RNDr. B. M., lebo ďalšie vierohodné dôkazy nijako nepotvrďovali verziu skutkov prezentovanú prokurátorom. Bola evidentná snaha uvedeného agenta preukázať rôznymi spôsobmi spáchanie inkriminovaných skutkov obvinenými, jeho naliehanie na stretnutia a zavádzanie rozhovorov na danú tému, z čoho bolo potrebné vyvodiť záver, že agent navádzal obvinených na spáchanie trestného činu. Tento bol v danom smere veľmi iniciatívny, pričom si uvedomoval svoje konanie, o čom svedčí jeho konštatovanie, že prvotné jeho kroky nepriniesli pre orgány činné v trestnom konaní želaný výsledok, a preto sám iniciatívne sa snažil priviesť obvinených k vyjadreniam, ktoré by bolo možné proti nim použiť. Túto snahu agenta

odvolací súd označil za protiprávnu, preto jeho tvrdenia nemožno považovať za legálne a usvedčujúce obvinených zo spáchania trestnej činnosti, najmä keď s jeho závermi nekorešpondujú ďalšie dôkazy najmä listinného charakteru, ale ani iné zistené skutočnosti. Odvolací súd označil výsluchy svedka RNDr. B. M. za značne zmetené, odporujúce si a svedčiacie o jeho nemiestnej zainteresovanosti na usvedčení obvinených zo spáchania trestnej činnosti. Použitie agenta ako provokátora trestnej činnosti je v danom prípade neprípustný zásah orgánov činných v trestnom konaní do skutkového deja, a preto odvolacie námietky prokurátora o relevantnosti tvrdení svedka RNDr. B. M. nebolo možné akceptovať. Odvolací súd zastal názor, že išlo o nelegálnu snahu vyvolať v obvinených konanie, ktoré by bolo možné posudzovať ako trestnú činnosť, pričom takýto zásah štátnych orgánov odporuje zásadám právneho štátu, ako sú vyjadrené v právnom poriadku Slovenskej republiky a konkretizované v trestnoprávných kódexoch a príslušnej judikatúre.

Odvolací súd v tejto súvislosti opäť poukázal na hodnotenie činnosti a výpovedí svedka RNDr. B. M. súdom prvého stupňa, pričom uvedené závery si osvojil v plnom rozsahu, a to aj vo vzťahu ku komplexnosti nahrávok rozhovorov, k snahe vyvolať dojem, že obvinený Z. W. prijal ako úplatok sumu 30.000,- Sk a pod. Odvolací súd záverom poznamenal, že sila dôkazov na strane obžaloby už v dobe jej podania bola diskutabilná, a preto nad posúdením veci v pomerne dlhom konaní je možné vysloviť len negatívny názor.

Je potrebné zdôrazniť, že právom ministra spravodlivosti ako dovolateľa je síce napadnúť rozhodnutie pre nesprávne zistenie skutkového stavu a hodnotiť tak rozsah dokazovania, alebo namietať takýmto spôsobom porušenie ustanovení zabezpečujúcich objasnenie vecí, najmä procesné predpisy týkajúce sa nerešpektovania obhajoby, avšak z ustanovenia § 373 ods. 3 Tr. por. nevyplýva jeho neobmedzené právo namietať hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, najmä pokiaľ sa konajúce súdy dôsledne týmito dôkazmi zaoberali. V dovolacom konaní ani za súčasného použitia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. neprichádza do úvahy iné hodnotenie dôkazov súdmi, ak je pôvodné hodnotenie založené na prísnom logickom úsudku, ku ktorému konajúce súdy dospeli na podklade starostlivého posúdenia každého vykonaného dôkazu z hľadiska jeho prípustnosti, závažnosti a vierohodnosti. Dovolací súd na podklade tohto dovolania teda preskúmava hranice dokazovania predmetného trestného činu z hľadiska množstva a kvality dôkazov, avšak samotný rozsah hodnotenia dôkazov skúma iba z aspektov zákonnosti, závažnosti a vierohodnosti (obdobne pozri uznesenie NS SR zo 7. apríla 2014, sp. zn. 1 Tdo V 5/2014).

V súvislosti s aspektom zákonnosti treba poukázať na zákonnú úpravu agenta účinnú v čase ustanovenia svedka RNDr. B. M. za agenta.

Podľa § 12 ods. 12 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 agentom je príslušník Policajného zboru, ktorý na základe príkazu príslušného orgánu činného v trestnom konaní prispieva k odhaľovaniu, zisťovaniu a usvedčovaniu páchatel'ov obzvlášť závažných trestných činov, korupcie a trestného činu podľa § 158 Trestného zákona; pri odhaľovaní, zisťovaní a usvedčovaní páchatel'ov korupcie môže byť agentom aj osoba ustanovená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky.

Podľa § 88b ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005, pri odhaľovaní, zisťovaní a usvedčovaní páchatel'ov obzvlášť závažných trestných činov, korupcie a trestného činu podľa § 158 Trestného zákona možno použiť agenta. Jeho použitie je prípustné len vtedy, ak odhaľovanie, zisťovanie a usvedčovanie páchatel'ov uvedených trestných činov by bolo iným spôsobom podstatne sťažené a získané poznatky odôvodňujú podozrenie z trestnej činnosti alebo úmyslu osoby spáchať takýto trestný čin.

Podľa § 88b ods. 2 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005, konanie agenta musí byť v súlade s účelom tohto zákona a musí byť úmerné protiprávnosti konania, na odhaľovaní, zisťovaní alebo usvedčovaní ktorého sa zúčastňuje. Agent nesmie iniciatívne navádzať na spáchanie trestného činu; to neplatí, ak ide o korupciu spáchanú verejným činiteľom alebo zahraničným verejným činiteľom, ak možno dôvodne predpokladať, že páchatel' by spáchal taký trestný čin aj vtedy, ak by príkaz na použitie agenta nebol vydaný.

Použitie agenta v zmysle cit. ust. § 88b ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 bolo (i) viazané na vybrané trestné činy, konkrétne na tie obzvlášť závažné, ďalej na korupciu a trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa. Použitie agenta bolo prípustné len vtedy, ak by (ii) odhaľovanie, zisťovanie a usvedčovanie páchatel'ov uvedených trestných činov bolo iným spôsobom podstatne sťažené. Tým bola vyjadrená zásada subsidiarity, ktorá spolu so zásadami zákonnosti, proporcionality a súdnej

kontroly (judiciary) použitia agenta (viď ust. § 88b ods. 5, ods. 7 Tr. por. účinného do 1. januára 2006) tvoria aj dnes minimálne záruky vymedzené v rezolúcii XVI. Medzinárodného kongresu trestného práva vo vzťahu k tzv. provaktívnemu odhaľovaniu trestnej činnosti (pozri IVOR, J.: Agent provokatér v trestnom konaní. Justičná revue, 56, 2004, č. 8 - 9, s. 837 - 843). Súčasne (kumulatívne) so zásadou subsidiarity musela byť splnená aj posledná podmienka legálneho použitia agenta a síce, že (iii) získané poznatky odôvodňujú podozrenie z trestnej činnosti alebo úmyslu osoby spáchať takýto trestný čin.

Korupcia sa vyznačuje vysokou mierou latencie, je preto pomerne zložitá ju odhaliť a zistiť a usvedčiť jej páchatel'ov. Práve z tohto dôvodu bola korupcia zaradená medzi tie trestné činy, pri ktorých je nasadenie agenta prípustné; navyše práve pri odhaľovaní, zisťovaní a usvedčení páchatel'ov korupcie zákon dovoľuje, aby agentom bola aj iná osoba, ako príslušník Policajného zboru SR (§ 12 ods. 2 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005). Bez použitého postupu by zrejme nebolo možné trestnú činnosť daného charakteru vôbec odhaliť a procesne správne a v potrebnom rozsahu zadokumentovať.

Z hľadiska súdneho prieskumu je treba na inštitút agenta nazerať vo dvoch rovinách. Primárne je nutné skúmať legálnosť nasadenia agenta a až sekundárne otázku použiteľnosti dôkazov získaných jeho činnosťou. Ak by neboli splnené zákonné podmienky pre použitie agenta stanovené v ust. § 88b ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005, potom by hodnotenie aktivít agenta z hľadiska ustanovení ods. 2 cit. par. bolo bezpredmetné.

Legálnosť nasadenia agenta je *conditio sine qua non* k otázke skúmania použiteľnosti dôkazov získaných agentovou činnosťou.

K otázke legálnosti nasadenia agenta ako aj k použiteľnosti dôkazov získaných činnosťou agenta sa Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil viac krát, naposledy v rozsudku z 18. októbra 2012, sp. zn. 5 To 6/2012, publikovanom v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 3/2014 pod por. č. 52, v ktorom podrobne poukázal na rozdiely medzi tzv. skrytou aktivitou polície a policajnou provokáciou. Z právnych viet cit. rozhodnutia vyplýva, že pod policajnou provokáciou treba rozumieť zámerne, aktívne podnecovanie alebo navádzanie, či iné iniciovanie spáchania trestnej činnosti vedené snahou, aby osoba, ktorá by inak protiprávne nekonala, spáchala trestný čin. Skrytou aktivitou polície je činnosť zameraná na zistenie skutočností dôležitých pre trestné konanie, odhalenie páchatel'a trestného činu, zabezpečenie dôkazov o jeho trestno-právne postihnutel'nom konaní, zabránenie mu v jeho pokračovaní a na minimalizáciu spôsobených škôd. Kľúčovú odlišnosť skrytej aktivity polície od policajnej provokácie charakterizuje skutočnosť, že polícia neiniciuje, t. j. neovplyvňuje u osoby vôľu spáchať trestný čin, ale takýmto zámerom vytvára u nej podmienky na dokonanie trestného činu, ktoré však nesmú byť výnimočné, ale objektívne možné, v danej situácii obvyklé a musia nastať až s časovým odstupom potom, čo sa páchatel' rozhodol spáchať trestný čin a preukázateľne urobil kroky k jeho spáchaniu.

Problematikou použitia agenta sa opakovane zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý vykonal analýzu vlastnej rozhodovacej činnosti týkajúcej sa použitia agenta provokatéra vo veci Bannikova proti Rusku (rozsudok z 4. 11. 2010, č. 18757/06, § 33 - 64), kde pripomenul, že je treba rozlišovať na jednej strane vyprovokovanie trestného činu a na strane druhej použitie legitímnych utajených techník v priebehu vyšetrovania trestných činov.

V tomto druhom prípade nemôže použitie týchto techník znamenať samo o sebe porušenie práva na spravodlivý proces, naopak nebezpečenstvo policajnej provokácie spojené s použitím týchto techník znamená, že ich použitie musí byť udržiavané v jasných hraniciach. Štáty majú v tomto smere dva druhy povinností: substantívnu povinnosť vyvarovať sa provokácie trestnej činnosti a procesnú povinnosť riadne sa vyrovnáť s prípadnou námietkou obvineného, že bol k trestnému činu vyprovokovaný orgánom štátu, najčastejšie políciou (pozri Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 771 až 772).

Policajnú provokáciu Európsky súd pre ľudské práva definoval ako situáciu, keď sa agent neobmedzí na vyšetrovanie trestnej činnosti čisto pasívnym spôsobom, ale - aby získal dôkazy a mohol zahájiť trestné stíhanie - vyvinie na daný subjekt taký vplyv, že ho pohne k spáchaniu trestného činu, ku ktorému by inak nedošlo (Ramanauskas proti Litvě, rozsudok veľkého senátu z 5. 2. 2008, č. 74420/01, § 55). Pri zisťovaní, či činnosť agenta bola čisto pasívna, Európsky súd pre ľudské práva skúma dôvody, pre ktoré bola tajná operácia nariadená a správanie štátnych orgánov, ktoré ju vykonávali. Zaujíma sa v tejto súvislosti hlavne o to, či existovalo objektívne podozrenie, že sťažovateľ je zapojený do trestnej činnosti, alebo či je predisponovaný k páchaniu trestnej činnosti (Bannikova, § 38). Akákoľvek predbežná informácia o už existujúcom zámere spáchať trestný čin musí byť overiteľná; štátne orgány musia byť

kedykoľvek schopné preukázať, že mali dobré dôvody tajnú operáciu zahájiť (viď Malininas proti Litvo, rozsudok z 1. 7. 2008, č. 10071/04, § 36). Ďalším faktorom, ktorý hrá rolu, je okamžik, v ktorom do deja vstúpili orgány štátu, teda predovšetkým či sa iba „pridali“ k už prebiehajúcej kriminálnej činnosti, alebo či ju samé vyvolali (Bannikova, § 43). Pokiaľ orgány činné v trestnom konaní nepreukázu, že k policajnej provokácii nedošlo, je úlohou súdov preskúmať skutkové okolnosti daného prípadu a prijať nevyhnutné kroky k tomu, aby bola ozrejmená pravda ohľadne údajnej provokácie (srov. Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 773-775).

Dovolací súd konštatuje, že listinné dôkazy zadokumentované vo vyšetrovacom spise odôvodňovali podozrenie z korupcie, ktorej odhalenie by iným spôsobom bolo podstatne sťažené. Nemuseli byť získané poznatky o úmysle obvinených trestnú činnosť spáchať. Naopak postačovalo, že získané poznatky odôvodňovali podozrenie z trestnej činnosti (viď alternatívnu spojku alebo použitú v ust. § 88b ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005). Podmienky pre použitie agenta v zmysle ust. § 88b ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 splnené evidentne boli. Taktiež bolo namieste použitie informačno-technických prostriedkov tak, aby mohla byť trestná činnosť riadne a v potrebnom rozsahu zadokumentovaná.

Z utajených príloh je taktiež zrejmé, že písomný príkaz na použitie agenta v prípravnom konaní vydal príslušný sudca na návrh prokurátora, v príkaze bol agent riadne označený a bol riadne určený čas, po ktorý bude agent použitý. Podľa názoru dovolacieho súdu tak v čase vydania príkazu podmienky pre použitie agenta v zmysle ust. § 88b ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 splnené boli.

Podľa dovolacieho súdu si ale v danej veci charakter trestnej činnosti vyžadoval, aby informačno-technické prostriedky a agent boli použité súčasne. V tomto prípade došlo k ich použitiu s odstupom viac ako dvoch mesiacov, keď príkaz na vyhotovenie obrazových, zvukových, alebo iných záznamov bol vydaný už 7. októbra 2004, no príkaz na použitie agenta RNDr. B. M. až 14. decembra 2004. Práve v období od 7. októbra 2004 do 14. decembra 2004 zrealizoval RNDr. B. M. s obvineným Z. W. viaceré monitorované stretnutia, na ktorých RNDr. B. M. iniciatívne navádzal na spáchanie trestnej činnosti, ako na to správne poukázal prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, hoci v tom čase agentom ešte nebol. Teda nebol ním de iure, ale de facto v pozícii agenta vystupoval, pretože na základe pokynov polície plnil úlohy, ktorých realizovanie by inak spadalo pod činnosť agenta. A to so všetkými obmedzeniami, ktoré k tomu prislúchajú, vrátane základnej požiadavky iniciatívne nenavádzať na spáchanie trestného činu.

Dovolací súd zdôrazňuje, že v posudzovanom prípade nešlo o podozrenie z korupcie páchanej verejným činiteľom alebo zahraničným verejným činiteľom, v zmysle ust. § 88 ods. 2 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005, preto RNDr. B. M. nesmel obvinených iniciatívne navádzať na spáchanie trestného činu, teda nesmel vystupovať v pozícii tzv. agenta provokatéra. To neznamená, že by mal byť v roli agenta úplne pasívny, pretože pasivitou by funkciu agenta plniť nemohol. Preto len samotný fakt, že sa stretnutí a rozhovorov domáhal ako prvý, nie je možné bez ďalšieho vyhodnotiť ako nezákonnú provokáciu. Podstatný je i tak vždy obsah rozhovorov. A práve v nich sa mala jeho úloha obmedziť do role tzv. agenta kontrolóra, teda agenta, ktorý trestnú činnosť obvinených zisťuje, monitoruje a dokumentuje (tzv. skrytá aktivita polície), no v žiadnom prípade ju neinicuje (neprovokuje), t. j. nepôsobí na páchatela stimulačne v tom smere, že povzbudzuje jeho rozhodnutie k trestnému činu alebo zintenzívňuje jeho plánovanie.

Ak polícia ustanoví za agenta inú osobu ako príslušníka polície (tzv. civilný agent), potom má možnosť i povinnosť na túto osobu dohliadať. V rámci toho je povinná okrem iného túto osobu riadne poučiť o tom, ktoré konanie agenta je lege artis a naopak, ktoré už prekračuje hranice vymedzené Trestným poriadkom. S ohľadom na zabezpečenie spravodlivého procesu treba pričítať štátu neprípustnú provokáciu k trestnému činu aj vtedy, keď sa táto provokácia odohráva s vedomím a pod dohľadom polície zodpovednej za vedenie civilného agenta.

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že tento súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že podmienky ust. § 88b Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 neboli splnené, lebo „neboli získané poznatky o úmysle obvinených trestnú činnosť korupcie spáchať.“ Súd prvého stupňa teda dôvodil nenaplnením jednej z podmienok (t. j. § 88b ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005) pre legálne nasadenie agenta, hoci podstatnú časť argumentácie týkajúcej sa agenta nasmeroval k hodnoteniu jeho činnosti (t. j. k § 88b ods. 2 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005). Nedôsledne

postupoval súd prvého stupňa aj pri skúmaní časových súvislostí, v rámci ktorých hodnotil činnosť RNDr. B. M. ako iniciatívu agenta aj v čase, kedy táto osoba ešte nebola za agenta ustanovená. Tieto skutočnosti ponechal odvolací súd bez povšimnutia.

V podstate ide ale o jediné nedostatky, ktoré je možné súdom vytknúť. Zároveň treba uviesť, že tieto nedostatky v konečnom dôsledku nemali vplyv na vecnú správnosť rozhodnutí, lebo inak oba konajúce sudy pri hodnotení činnosti RNDr. B. M. postupovali dôsledne podľa § 2 ods. 6 Tr. por., tzn. že ju hodnotili podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a urobili logicky odôvodnené závery. Stranám trestného konania poskytli dostatočnú odpoveď na kľúčovú otázku týkajúcu sa postupu RNDr. B. M., keď stručne, jasne a zrozumiteľne vyargumentovali dôvody, pre ktoré jeho činnosť nepovažovali za legálnu, v dôsledku čoho na takto zadovážené dôkazy neprihliadli. Dovolací súd bez nutnosti opätovnej rekapitulácie konštatuje, že spôsobu, akým sudy hodnotili činnosť RNDr. B. M. a dôkazy zadovážených jeho prispéním, nemôže ani dovolací súd, okrem vyššie uvedených skutočností, nič vytknúť.

Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností a prezentovaných právnych záverov dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade nebol splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 3 Tr. por., preto dovolanie ministra spravodlivosti podľa § 382 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o dovolaní opravný prostriedok nie je prípustný.